

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

7 юни 1984 година*

По дело 129-83

С предмет преюдициално запитване, отправено до Съда съгласно Протокола от 3 юни 1971 по тълкуване от Европейския съд на Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно юрисдикцията и изпълнението на решенията по граждански и търговски дела от Oberlandesgericht München (Германия) в производството, висящо пред този съд между

Siegfried Zelger, München,

и

Sebastiano Salinitri, Mascali (Италия),

относно тълкуването на член 21 от Конвенцията за завеждане на дело пред съд,

СЪДЪТ (четвърти състав),

в състав: г-н Т. Коорманс, председател на състав, г-н К. Bahlmann, г-н Р. Pescatore, г-н А. O'Keeffe и г-н G. Bosco, съдии,

генерален адвокат: г-н G. F. Mancini,

секретар: г-н Н. А. Rühl, главен администратор,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 22 юни 1983 г., постъпило в Съда на 8 юли 1983 г., Oberlandesgericht München (Върховен областен съд, München) отправя до Съда за преюдициално запитване съгласно Протокола от 3 юни 1971 г. относно тълкуването от Европейския съд на Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно юрисдикцията и изпълнението на решенията по граждански и търговски дела (наричана по-нататък „Конвенцията“), въпрос относно тълкуването на член 21 от тази конвенция.

2. Двете страни по главното дело са търговци, единият, от които има място на дейност в München във Федерална република Германия, а другият в Mascali, Италия. Ищецът по главното дело е завел дело срещу ответника за изплащане на сума, неизпълнено по заем от 1975 и 1976 г. Исковата молба, която е предмет на спора, е постъпила в секретариата на Landgericht München I на 5 август 1976 г. и връчена на ответника по главното дело на 13 януари 1977 г. В допълнение ищецът по главното дело е завел друг иск със същата цел и същия предмет пред Tribunale civile, Catania, Италия, със искова молба, подадена на 22 или 23 септември 1976 г. и връчена на ответника на 23 септември 1976 г.

3. Landgericht е отхвърлил искът на основание, че липсва международна юрисдикция. Исковата молба е била внесена пред Landgericht едва на 13 януари 1977 г. с документа, който им дава начало (параграф 261, алинея 1 и параграф 254, алинея 1 от

* Език на производството: немски.

Zivilprozessordnung - Граждански процесуален кодекс), докато тя вече е била внесена пред съда в Catania на 23 септември 1976 г. чрез подобен документ. Според становището на Landgericht München Съдът в Catania е компетентен по силата на член 21 от Конвенцията.

4. Ищецът е обжалвал пред Oberlandesgericht, като е изтъкнал, че не е важен моментът на връчването на иска на ответника, а моментът, в който съдът е сезиран с иска.

5. Като преценява, че спорът повдига въпроси, свързани с тълкуването на конвенцията, Oberlandesgericht München преустановява съдебното производство и отправя до Съда с Определение от 22 юни 1983 г. следния преюдициален въпрос:

„За да може окончателно да се реши въпросът кой съд на договаряща се държава е първият сезиран с иск (член 21 от Конвенцията), трябва ли това да се определя в зависимост от момента, в който националният съд е сезиран с иска („Anhangigkeit“), или от момента, в който след връчването на иска на ответника започва съдебното производство („Rechtshangigkeit“)?”

6. Член 21 от Конвенцията предвижда:

„Когато пред съдилищата на различни договарящи държави бъдат заведени дела с един и същ предмет и между същите страни, всички съдилища с изключение на първия сезиран съд спират производството служебно, докато бъде установена компетентността на първия сезиран съд.

След като компетентността на първия сезиран съд бъде установена, всеки друг съд освен него е длъжен да се откаже от компетентност в полза на първия сезиран съд.”

7. Ищецът по главното дело счита, че член 21 от Конвенцията определя като момент на завеждане на иска, датата на представянето на иска пред съда. Немският текст на конвенцията използва думата „anhangig” като еквивалент на думата „formées” (заведени) във френската версия на текста. Спор е „anhangig” съгласно германското право от момента на представянето пред съда на исковата молба за образуване на производство. За сметка на това в член 22 от Конвенцията думата „formées” във френския текст е била преведена като „erhoben” в немския текст. Ищецът по главното дело прави заключение, че в конвенцията се прави разграничение между понятието за завеждане на иск по смисъла на член 21, за който обикновеното представяне би било достатъчно, и понятието за завеждане на иск по смисъла на член 22, за който спорът би трябвало да бъде окончателно висящ съгласно националното право на засегнатата държава-членка.

8. Според ищеца по главното дело, съгласно германското право нотифицирането на ответника за иска трябва да се извърши от съда и следователно не е свързано с полето на действие на страните. Но правомощията на съда не биха могли да зависят от забавяне на нотифицирането, извършено от самия съд.

9. Ответникът по главното дело счита, че разликата между немските думи, използвани в членове 21 и 22 от Конвенцията като равностойни на „formées” във френската версия на текста, не би трябвало да имат отражение при тълкуването на конвенцията. Той поддържа становището, че понятието заведен иск по смисъла на член 21 от Конвенцията би трябвало да се тълкува в смисъл, че окончателното завеждане на иска и това понятие трябва да бъде определено въз основа на *lex fori* на сезирания съд.

10. Необходимо е да се отбележи, че процедурните правила на различните договарящи се държави не са идентични по отношение на определянето на датата на сезиране на националните съдилища.

11. От предоставените на съда сведения по сравнително право всъщност става ясно, че във Франция, Италия, Люксембург и Нидерландия спорът се счита за висящ пред съда от момента на нотифициране на ответника за образуване на производство. В Белгия вписването в главния регистър на делата сезира съда, като вписването в регистъра по принцип предполага предварителното нотифициране с призовка на ответника.

12. Във Федерална република Германия искът по силата на параграф 253, алинея 1 от Zivilprozessordnung е заведен, когато ответникът е нотифициран за образуването на производството. Нотифицирането се извършва служебно от съда, пред който преди това е представена искова молба за разглеждане. Процедурният етап между постъпването на исковата молба в секретариата на съда и нотифицирането се нарича „Anhangigkeit”. Връчването на документа за образуване на производство има значение по отношение на давността и спазването на процедурните срокове, но в никакъв случай не определя момента, от който дадено производство става висящо. От съчетаното действие на упоменатия по-горе параграф 253 и параграф 261, алинея 1 от Zivilprozessordnung става ясно, че производството става висящо от нотифицирането на ответника за производството.

13. От сравняването на тези законодателства става ясно, че не може чрез съпоставяне на различните национални разпоредби да се извлече общо понятие за висящо производство. В още по-голяма степен не е възможно, както това се предлага от ищеца по главното дело, да се разшири обхватът спрямо всички договарящи се страни на понятие, което е специфично за германското право и което поради своите характерни особености не може да бъде транспонирано в другите засегнати правни системи.

14. От разглеждания в своята цялост член 21 би могло да се направи извода, че задължението на национален съд да се откаже от компетентност в полза на друг съд може да съществува единствено, ако се установи, че съдебен иск от същия вид и между същите страни е бил заведен окончателно пред националния съд на друга страна. Но същевременно член 21 не съдържа указание за характера на процедурните формалности, които трябва да се вземат предвид, за да бъде признато наличие на такава правна последица; по-специално, той не дава указание по въпроса дали висящото производство се поражда от завеждането на исковата молба пред съд или от нотифицирането или връчването на тази искова молба на засегнатата страна.

15. След като конвенцията няма за цел да уеднакви тези формалности, тясно свързани с организацията на съдебното производство в различните държави, въпросът за установяване в кой момент са налице условията за окончателно сезиране по смисъла на член 21, трябва да бъде преценен и решен поотделно за всеки национален съд съгласно правилата на неговото национално право. Този подход позволява на всеки национален съд да установи с достатъчна сигурност, като има предвид своето собствено национално законодателство, доколкото това се отнася до него, и като има предвид националното законодателство на всеки друг сезиран национален съд, когато това се отнася до него, приоритетният ред във времето на многобройни иски, заведени в съответствие с условията, определени от конвенцията.

16. Следователно на въпроса, поставен от Oberlandesgericht München следва да се отговори, че член 21 от Конвенцията трябва да бъде тълкуван в смисъл, че трябва да се счита за „първи сезиран” съдът, пред който са били изпълнени за първи път условията, които позволяват да се определи окончателното съществуване на висящо производство, като тези условия трябва да бъдат оценени съгласно националното законодателство на всяко от засегнатите национални съдилища.

По съдебните разноски

17. Разноските, направени от италианското правителство и от Комисията, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството пред националната юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът (четвърти състав),

като се произнася по въпроса, отправен до него от Oberlandesgericht München, с
Определение от 22 юни 1983 г., реши:

Член 21 от Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно юрисдикцията и изпълнението на решения по граждански и търговски дела трябва да бъде тълкуван в смисъл, че „първият сезиран” съд е този, пред който са били изпълнени за първи път изискванията за производство, което трябва да стане окончателно висящо, като тези условия трябва да бъдат определени съгласно националното законодателство на всяко от засегнатите национални съдилища.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 7 юни 1984 година.

Подписи